

## KARTA PRZEDMIOTU

|                                  |                            |                                      |
|----------------------------------|----------------------------|--------------------------------------|
| <b>Kod przedmiotu</b>            | <b>0919.7ZP1.B/C20.PZŚ</b> |                                      |
| <b>Nazwa przedmiotu w języku</b> | polskim                    | Podstawy zdrowia środowiskowego      |
|                                  | angielskim                 | Fundamentals of environmental health |

### 1. USYTUOWANIE PRZEDMIOTU W SYSTEMIE STUDIÓW

|                                                   |                                        |
|---------------------------------------------------|----------------------------------------|
| <b>1.1. Kierunek studiów</b>                      | Zdrowie publiczne                      |
| <b>1.2. Forma studiów</b>                         | Studia stacjonarne                     |
| <b>1.3. Poziom studiów</b>                        | Studia pierwszego stopnia licencjackie |
| <b>1.4. Profil studiów*</b>                       | Ogólnoakademicki                       |
| <b>1.5. Osoba przygotowująca kartę przedmiotu</b> | dr n.hum. Edyat Laurman-Jarząbek       |
| <b>1.6. Kontakt</b>                               | edyta.laurman-jarzabek@ujk.edu.pl      |

### 2. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA PRZEDMIOTU

|                                |                                                                                                   |
|--------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>2.1. Język wykładowy</b>    | <b>Język polski</b>                                                                               |
| <b>2.2. Wymagania wstępne*</b> | znajomość podstaw epidemiologii i zdrowia publicznego, podstaw ekonomii, podstaw promocji zdrowia |

### 3. SZCZEGÓŁOWA CHARAKTERYSTYKA PRZEDMIOTU

|                                      |                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|--------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>3.1. Forma zajęć</b>              | Wykłady/ćwiczenia                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| <b>3.2. Miejsce realizacji zajęć</b> | Pomieszczenia dydaktyczne UJK                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| <b>3.3. Forma zaliczenia zajęć</b>   | ZO/ZO                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| <b>3.4. Metody dydaktyczne</b>       | Wykład: informacyjny, problemowy i konwersatoryjny.<br>Ćwiczenia– metody aktywizujące, metoda sytuacyjna, analizowanie i rozwiązywanie problemów, pogadanka, dyskusja, referaty. |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| <b>3.5. Wykaz literatury</b>         | <b>podstawowa</b>                                                                                                                                                                | 1.Wolański N.: Ekologia człowieka. Podstawy ochrony środowiska i zdrowia człowieka. Tom 1. Wrażliwość na czynniki środowiska i biologiczne zmiany przystosowawcze. Wydawnictwo Naukowe PWN Warszawa 2012.<br>2. Michałak J., (red.) Zagrożenia zdrowia publicznego cz. 3. Naukowe podstawy promocji zdrowia. Wydawnictwo: Wolters Kluwer Business, Warszawa 2016.<br>3 .Krystek J., Ocena oddziaływania na środowisko, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2020. |
|                                      | <b>uzupełniająca</b>                                                                                                                                                             | 1. Pawlas K.: Środowiskowe zagrożenia zdrowia. Akademia Medyczna im. Piastów Śląskich, Wrocław 2010.<br>2. Kolarzyk E.,Wybrane problemy higieny i ekologii człowieka, Wydawnictwo UJ, Kraków 2008.<br>3.Czasopisma: Medycyna Środowiskowa, <a href="http://www.environmed.pl/">http://www.environmed.pl/</a> , Problemy Higieny I Epidemiologii - <a href="http://www.phie.pl/">http://www.phie.pl/</a>                                                        |

### 4. CELE, TREŚCI I EFEKTY UCZENIA SIĘ

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>4.1. Cele przedmiotu (z uwzględnieniem formy zajęć)</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| C1 - Zapoznanie z podstawowymi pojęciami dotyczącymi zdrowia środowiskowego oraz z metodami oceny narażenia człowieka na czynniki szkodliwe dla zdrowia.<br>C2 – Umiejętność rozpoznawania zagrożeń i skutków zdrowotnych związanych z zanieczyszczeniem środowiska.<br>C3 – Uwrażliwienie na zagrożenia związanych z dystrybucją ksenobiotyków.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| <b>4.2. Treści programowe (z uwzględnieniem formy zajęć)</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| Wykłady <ol style="list-style-type: none"> <li>Wyjaśnienia terminologiczne: zdrowie, zdrowie środowiskowe, choroba, czynniki warunkujące zdrowie, promocja zdrowia, edukacja zdrowotna, wychowanie zdrowotne.</li> <li>Metody oceny narażenia człowieka na czynniki szkodliwe.</li> <li>Środowisko a zdrowie, wpływ zanieczyszczeń środowiska na zdrowie człowieka.</li> <li>Niebezpieczeństwa związane z biotransformacją i dystrybucją ksenobiotyków.</li> <li>Działania legislacyjne w celu zmniejszenia narażenia ludności na czynniki szkodliwe w środowisku życia, nauki i pracy.</li> </ol> Ćwiczenia. <ol style="list-style-type: none"> <li>Podstawowe pojęcia z ekologii (np. biosfera, ekosystem, biocenoza, biotop, populacja).</li> <li>Środowisko człowieka a tło ekologiczne i czynniki zagrożenia zdrowia.</li> <li>Skazanie środowiska naturalnego. Stan środowiska w Polsce.</li> <li>Promieniowanie jonizujące, rodzaje, skutki. Formy ochrony przyrody.</li> <li>Niepożądane czynniki środowiska. Wpływ wybranych czynników na zdrowie ludzi.</li> </ol> |

#### 4.3. Przedmiotowe efekty uczenia się

| Efekt                                      | Student, który zaliczył przedmiot                                                                                                                        | Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się |
|--------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------|
| w zakresie <b>WIEDZY:</b>                  |                                                                                                                                                          |                                                 |
| W01                                        | zna mechanizm wyranych choró i opisuje stan zdrowia społeczeństwa oraz metody określania potrzeb zdrowotnych społeczeństw.                               | ZP1A_W03                                        |
| W02                                        | zna pojęcia i ma wiedzę związaną ze zdrowiem i stylem życia , zna zasady promocji zdrowia i zdrowego trybu życia oraz aspekty organizacyjno - prawne     | ZP1A_W04                                        |
| W03                                        | zna zagrożenia zdrowia i problemy zdrowotne ludzi i rozumie wpływ czynników behawioralnych i środowiskowych na stan zdrowia i uduje odpowiednie programy | ZP1A_W05                                        |
| W04                                        | zna zasady postępowania w przypadku ich wystąpienia zagrożeń klęsk żywiołowych                                                                           | ZP1A_W13                                        |
| W05                                        | rozumie wzajemne relacje zdrowia i środowiska.                                                                                                           | ZP1A_W17                                        |
| w zakresie <b>UMIEJĘTNOŚCI:</b>            |                                                                                                                                                          |                                                 |
| U01                                        | wykorzystuje dane statystyczne i interpretuje mierniki stanu zdrowia w celu definiowania zagrożeń zdrowotnych .                                          | ZP1A_U04                                        |
| U02                                        | identyfikuje zagrożenia środowiskowe i umiejętnie je analizuje, ocenia skalę prolów zdrowotnych i podejmuje odpowiednie działania woec jednostek i grup. |                                                 |
| U03                                        | konstruuje i potrafi zaprezentować programy profilaktyczne z zakresu zdrowia pulicznego.                                                                 |                                                 |
| w zakresie <b>KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH:</b> |                                                                                                                                                          |                                                 |
| K01                                        | ma właściwą postawę wobec problemów środowiska lokalnego i ustala działania priorytetowe w zakresie ich rozwiązywania.                                   | ZP1A_K03                                        |
| K02                                        | wykazuje odpowiedzialność w projektowaniu i wykonywaniu zadań zawodowych                                                                                 | ZP1A_K05                                        |

#### 4.4. Sposoby weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się

| Efekty przedmiotowe (symbol) | Sposób weryfikacji (+/-) |   |     |                         |   |     |               |   |     |                 |   |     |
|------------------------------|--------------------------|---|-----|-------------------------|---|-----|---------------|---|-----|-----------------|---|-----|
|                              | Kolokwium*               |   |     | Aktywność na zajęciach* |   |     | Praca własna* |   |     | Praca w grupie* |   |     |
|                              | Forma zajęć              |   |     | Forma zajęć             |   |     | Forma zajęć   |   |     | Forma zajęć     |   |     |
|                              | W                        | C | ... | W                       | C | ... | W             | C | ... | W               | C | ... |
| W01                          | +                        |   |     |                         |   |     | +             |   |     |                 |   |     |
| W02                          | +                        |   |     |                         |   |     | +             |   |     |                 |   |     |
| W03                          | +                        |   |     |                         |   |     | +             |   |     |                 |   |     |
| W04                          | +                        |   |     |                         |   |     | +             |   |     |                 |   |     |
| W05                          | +                        |   |     |                         |   |     | +             |   |     |                 |   |     |
| U01                          | +                        |   |     |                         | + |     |               |   |     |                 | + |     |
| U02                          | +                        |   |     |                         | + |     |               |   |     |                 | + |     |
| U03                          | +                        |   |     |                         | + |     |               |   |     |                 | + |     |
| K01                          |                          |   |     |                         | + |     |               |   |     |                 | + |     |
| K02                          |                          |   |     |                         | + |     |               |   |     |                 |   |     |

\*niepotrzebne usunąć

#### 4.5. Kryteria oceny stopnia osiągnięcia efektów uczenia się

| Forma zajęć | Ocena | Kryterium oceny                                                                                                                                                   |
|-------------|-------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| wykład (W)  | 3     | 61-68%. Opanowanie treści na poziomie podstawowym, odpowiedzi chaotyczne, konieczne pytania naprowadzające/ uzyskanie punktów z zaliczenia pisemnego.             |
|             | 3,5   | 69-76%. Opanowanie treści programowych na poziomie podstawowym, odpowiedzi usystematyzowane, wymaga pomocy nauczyciela/ uzyskanie punktów z zaliczenia pisemnego. |

|                |     |                                                                                                                                                                                                                        |
|----------------|-----|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ćwiczenia (C)* | 4   | 77-84%. Opanowanie treści programowych na poziomie podstawowym, odpowiedzi usystematyzowane, samodzielne.<br>Rozwiązywanie problemów w sytuacjach typowych/ uzyskanie punktów z zaliczenia pisemnego.                  |
|                | 4,5 | 85-92%. Zakres prezentowanej wiedzy wykracza poza poziom podstawowy w oparciu o podane piśmiennictwo uzupełniające. Rozwiązywanie problemów w sytuacjach nowych i złożonych/ uzyskanie punktów z zaliczenia pisemnego. |
|                | 5   | 93-100%. Zakres prezentowanej wiedzy wykracza poza poziom podstawowy w oparciu o samodzielnie zdobyte naukowe źródła informacji/ uzyskanie punktów z zaliczenia pisemnego.                                             |
|                | 3   | 61-68%. Opanowanie treści na poziomie podstawowym, odpowiedzi chaotyczne, konieczne pytania naprowadzające/ uzyskanie punktów z zaliczenia ustnego.                                                                    |
|                | 3,5 | 69-76%. Opanowanie treści programowych na poziomie podstawowym, odpowiedzi usystematyzowane, wymaga pomocy nauczyciela/ uzyskanie punktów z zaliczenia ustnego                                                         |
| ćwiczenia (C)* | 4   | 77-84%. Opanowanie treści programowych na poziomie podstawowym, odpowiedzi usystematyzowane, samodzielne.<br>Rozwiązywanie problemów w sytuacjach typowych/ uzyskanie punktów z zaliczenia ustnego.                    |
|                | 4,5 | 85-92%. Zakres prezentowanej wiedzy wykracza poza poziom podstawowy w oparciu o podane piśmiennictwo uzupełniające. Rozwiązywanie problemów w sytuacjach nowych i złożonych/ uzyskanie punktów z zaliczenia ustnego.   |
|                | 5   | 93-100%. Zakres prezentowanej wiedzy wykracza poza poziom podstawowy w oparciu o samodzielnie zdobyte naukowe źródła informacji/ uzyskanie punktów z zaliczenia ustnego.                                               |

## 5. BILANS PUNKTÓW ECTS – NAKŁAD PRACY STUDENTA

| Kategoria                                                                              | Obciążenie studenta |                       |
|----------------------------------------------------------------------------------------|---------------------|-----------------------|
|                                                                                        | Studia stacjonarne  | Studia niestacjonarne |
| LICZBA GODZIN REALIZOWANYCH PRZY BEZPOŚREDNIM UDZIALE NAUCZYCIELA /GODZINY KONTAKTOWE/ | 40                  |                       |
| Udział w wykładach*                                                                    | 15                  |                       |
| Udział w ćwiczeniach                                                                   | 23                  |                       |
| Udział kolokwium zaliczeniowym*                                                        | 2                   |                       |
| SAMODZIELNA PRACA STUDENTA /GODZINY NIEKONTAKTOWE/                                     | 35                  |                       |
| Przygotowanie do wykładu*                                                              | 5                   |                       |
| Przygotowanie do ćwiczeń                                                               | 10                  |                       |
| Przygotowanie do kolokwium*                                                            | 15                  |                       |
| Inne przygotowanie do pracy w grupie                                                   | 5                   |                       |
| ŁĄCZNA LICZBA GODZIN                                                                   | 75                  |                       |
| PUNKTY ECTS za przedmiot                                                               | 3                   |                       |

\*niepotrzebne usunąć

Przyjmuję do realizacji (data i czytelne podpisy osób prowadzących przedmiot w danym roku akademickim)

.....